

գիւղացիները համակրանքով էին դիմաւորում հայ ներկայացուցիչներին, որոնք մինչև Հայաստանի սահմանը անցան բարեկամական ցոյցերով:

Հայաստանում, ճանապարհին, ամէն տեղ Ազգ. Պորհուրդն ու կառավարութիւնը ընդունեցին անվերապահ համակրանքով:

Առաջին հանդիսաւոր ընդունելութիւնը Հայաստանի հողի վրա տեղի ունեցաւ Դիլիջանում: Հակառակ անձրեւոտ եղանակին, ձիաւոր մի հարիւրեակ սպասում էր հիւրերին գիւղից դուրս: Եարալեանի ամառանոցի առաջ, որը յատկացած էր հիւրերին գիշերելու, դրած էր պատուոյ պահակ: Ազգ. Պորհուրդի նախագահի բարեւի վրա զինւորները պատասխանեցին հայերէն. «բարեւ, հաղար բարեւ»: Դիլիջանցիները պատրաստել էին հիւրասիրութիւն և յաջորդ. օր, հանդիսաւորութեամբ ճանապարհ գրին Երևան: Զօրքերը բռնել էին ճանապարհի երկու կողմերը: Ժողովուրդը բարեմաղթութիւններ էր անում:

Սեմեոնովկայում աղ ու հացով ընդառաջ եկան ռուս ազգաբնակութեան ներկայացուցիչները և գնդ. Սամարցեանը իր գնդով: Աւ. Սահակեանը ընդունեց աղն ու հացը, դիմեց զօրքը և ողջոյնի խօսք ասաց հաւաքածներին:

Ելնովկայում խոնւած էր ահադին բազմութիւն մերկ ու թչաւ դաղթականների: Ռուս բնակիչները հեռացել էին Հիւսիսային Կովկաս և նրանց տները բռնել էին Կարսի, Շիրակի, Ղարաբաղի խաչի հայ փախստականները: Երևանի Ազգ. Պորհուրդը այտեղ բաց էր արել մի ճաշարան և ձրի կերակուր էր տալիս աւելի քան 5,000 մարդու:

Յուլիս 9-ին, երեկոյեան գէմ հասան Արտա: Երևանից եկել էին դիմաւորելու Արտաւը և տեղական կառավարութեան անդամները: Փողոցի գլխին կանգնած էին զօրքն ու զինւորական նազախոսներ: Աւ. Սահակեանը ընդունեց հրամանատարի զեկուցումը. ապա զօրամասերը, կանոնաւոր շարքերով, դրօշակները պարզած ու երաժշտութեամբ, անցան Ազգ. Պորհուրդի ու կառավարութեան անդամների առջևից: Տեղաւորներ յուզիչ էր:

Հայկական Կորպուսի սպայակոյտը զօր. նազարբեղեանի գլխաւորութեամբ հիւրերին ընդունեց Քանաքեռում, ուր պատրաստած էր թէյասեղան, որի միջոցին արտասանեցին հանդիսաւոր ճառեր:

Ուշ երեկոյեան հասան Երևան: Քաղաքը դարձաւ լի զօրակներով, զորքերով և կանաչով: ԱլլատաՖեան փողոցը լեցած էր բազմութեամբ: Փողոցի երկու կողմը շարքերով կանգնած էին զօրքերը՝ Սարգարապատի ու Բաշ-Արարանի հերոսները: Հրամանատարի զեկուցումից յետոյ հնչեց երաժշտութիւնը և խանդավառ «կեցցէ՛»-ն հազարաւոր բերաններից:

Հասարակութիւնը առանձնապէս ջերմ ընդունելութիւն ցոյց տւեց գերմանացի սպաներին:

Երեկոյեան տեղի ունեցաւ պաշտօնական ընդունելութիւն, որին ներկայ էին Թիֆլիսի և Երևանի Ազգ. Պորհուրդների և կառավարութեան անդամները, ռուս, ուկրալիցի ու մահմետական ազգաբնակութեանց ներկայացուցիչները, պարսկական հիւպատոսը, գերմանական և թիւրք սպաները: Արտասանեցին բոլորի կողմից ողջոյնի ճառեր, որոնց պատաս-